

III. évfolyam, 130. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona
Egyes szám ára . . . 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1907. ==
decemb. 22. vasárnap

Szerkesztőség:

Ujvidék, Kenyér-utca 56. sz.,
ahová a lap szellemi részét illető
közlemények intézendők. Ilyen
közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Meghívó!

Tisztelettel fölkéretnek a következő törvényhatósági bizottsági tag urak: *Altwirth József, Balassa Henrik, Belohorszky Gábor, Endre Antal, Farkas Lajos, Frank Lípót, Geiszler József, Fuhász Jenő, Krón Richárd, Kubinyi Károly dr., Leitner Benő dr., Lovrekovics Ferenc, Molnár Hugó, Richter Dániel, Schubert Rezső, Virág István, Wimmer Károly*, hogy folyó hó 22-én, ma vasárnap délután 4 órakor a Tüzoltó-laktanya termében (Andrássy-utca 10. sz.) a Polgári Párt értekezletére okvetellenül megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: a párt belső életét közelről érdeklő nagy fontosságú ügy. Üdvözlettel Herger Agoston s. k. elnök. Bozsénik Béla s. k. titkár.

Ujvidék az osztrák parlament ellen.

Régi, elkoptatott fegyvere velünk szemben az osztrák hatalomnak, hogy az itt lakó nemzetiségeket bujtogatja a magyar állam, a magyar kultúra és magyar faj ellen. De csak bujtogatta, tehát alattomban, cselekedte mindig, még 48 zivataros napjaiban is. Csak most, hogy a szocialisták népparlamentje lett urrá odaát, merészlik azt nyíltan cselekedni, a mire eleddig lopva vetemedtek. A régi öttagu lappangó kamarilla szerepét ma ötszáz hangos torok vette át. Az osztrák parlament félmüvelt demagógjai, kik épen a nyelvkérdésben és nemzetiségi kérdésekben szoktak fogcsattogtatva egymással minduntalan hajba kapni, egy kedélyesebb órájukban utasítást adtak a mult héten kormányuknak, hogy az követelje tőlünk magyaroktól az 1868-iki nemzetiségi törvényünk végrehajtását. Merő örültség az egész dolog, ám azért a fele se tréfa ennek. Odahaza széttépni készül a német a csehét, a ruthén a lengyelt, az olasz a szlovént, és ime valamennyinek megesisik a szíve a mi svábjaikon, szerbjeinken, oláhainkon és tótjainkon. Csak osztrák szívnék lehet ily pervers az érzése.

Hanem a magyarországi nemzetiségek — mint az örvendetes jelekből látszik — ezuttal nem hajlanak az osztrák ugratásra. A maguk vélt és való igazát

már csak itthon akarják, a saját erejükre támaszkodva, rendbe hozni a magyarokkal, a nagyon jól megismert és eléggé megutált osztrák pártfogás mellőzésével. Ujvidék szab. kir. város többféle *nemzetiség* alkotta törvényhatósági bizottsága legalább utolsó (folyó hó 20-án) tartott közgyűlésében ennek adta — első az országban — *maradandó* emlékezetű *szép tanujelét*. Egyhangu lelkes határozatban utasította vissza az osztrák parlament illetéktelen beavatkozását s annak jövőben való ismétlése ellen erős garanciák követelését sürgette a magyar kormánytól. Az illetéktelen beavatkozás elleni tiltakozásnak Virág István és Bradvarovics Koszta bizotts. tagok adtak hosszabb, általános tetszéssel fogadott kifejezést. Virág a következőket mondta:

„Nemcsak a magyar kormány és parlament, hanem az egész hazai közvélemény napok óta idegesen tárgyalja az osztrák támadást. Azonban ennek az ideges tárgyalásnak csak akkor lesz meg a kívánatos eredménye, ha — mint a magyar politikai élet szebb napjaiban — eltűnik köztünk minden pártkeret, minden nemzetiségi választófal a felháborító osztrák merénylet megítélésénél. Jogos felháborodásunknak az fogja megadni súlyát és értékét, ha lehetőleg gyorsan olyan közvélemény alakul ki az egész magyar hazában, mely egy szívvel, egy elszántsággal utasítja vissza az osztrák parlament gonoszszándékú beavatkozását féltve őrzött állami önállóságunk belső ügyeibe. Ezért vélem hivatottnak Ujvidék szab. kir. város tekintetes törvényhatósági bizottságát is arra, hogy a kérdésben *határozott, férfias tiltakozásával* adjon hangot a magyar végvidék hamisítottan egységes közvéleményének.

Mert miről van szó tek. Törvényhatóság? A bécsi rajxrátban az új népparlamentben úgy beszélnek hazánkról, mint az összmonarchia kiegészítő részéről és tapsok közt, ellenmondás nélkül beszélnek úgy. A parlament elnöke, a közjog és alkotmányjog legfőbb őre nem korrigálja ki a szónokot, sőt kétségét sem fejezi ki, hogy talán Magyarország még sincs bekebelezve az osztrák birodalomba. Mikor tudniok kellene és tudják is jól, hogy 300 százados küzdelmünk eleven tiltakozás volt az összmonarchia ellen, hogy e tiltakozásnak nemzeti nagyjaink közül vértanui is számosan vannak. És tudniok kell, hogy az összmonarchia ellen már akkor is sikerrel tiltakoztunk, mikor a

mostani Ausztria több, nagyobb és hatalmasabb volt mint ma, mikor még rendíthetetlennek látszó szilárd acéllábakon állott, nem úgy mint ma, mikor azokat az acéllábakat a rozsdá egy össze marta, hogy jóformán csak az irgalom, a szövetségesek irgalma s tán az igazi nagyhatalmak kölcsönös féltékenysége tartja fenn.

Az irgalomnak ez a gyámolítottja, Ausztria parlamentje utasítást ad kormányának, hogy ártsa bele magát belügyeinkbe, hogy mely törvényeket, miként hajtsuk végre. A népparlament nem oly együgyű, hogy ne tudná, mennyire nincs elhez joga s hogy ne tudná, mennyire alatta áll az a magyar parlament méltóságának, hogy a szemérmetlen kotnyeleskedést hasonlóval viszonzza. Itt a magyar kormányt senki sem fogja arra utasítani, hogy tiltassa el pl. a *rajxráti képviselők pofozkodását*, a mi ott nem ritkaság, vagy követelje, hogy *tolvajokat* ne választhassanak népképviselővé, a mi ott szintén megesisik. Nem, mi nem törődünk vele, csak hadd pofozkodjanak az osztrák képviselő urak, hadd lopkodják a parlamenti irodákból az irodafelszerelést! Még az sem téríthet le az ildomoság határáról, ha parlamentjüket a magyargyűlölet levezető csatornájává teszik meg. Azt azonban, hogy az otthoni testvérharcban kifáradt és elbágyadt kezüket a mi állami önállóságunk felé nyujtsák ki, nem tűrhetjük. Ennek megtorlására nem elegendő a megvetés néma méltósága, hanem küzdelmes multunkhoz csak egy a méltó: komoly, elszánt egyhangu tiltakozás a magyar állam minden szerve részéről az egész hazai közvéleményben. Ezért üdvözlöm Lovrekovich t. bizottsági tag ur indítványát s ajánlom annak egyhangu elfogadását “

Bradvarovics Koszta az osztrák parlament ildomtalan eljárását kellő értékére szállítva le, az ujvidéki szerbek nevében a következő hazafias nyilatkozatot tette:

„A szerb radikális párt összes bizottsági tagjai nevében kijelentem, hogy mi a Lovrekovich és társai által betérjesztett indítványt magunkévá tesszük, azt elfogadjuk. És egyuttal kijelentjük, hogy *mi szerbek* még a nemzetiségi kérdésben sem kívánunk, az osztrák parlament részéről bármiféle beavatkozást. Mert eltekintve attól, hogy ezen beavatkozás a magyar alkotmányt sérti, mi azt rosszhiszeműnek és károsnak is tartjuk, annál is inkább, mert tendenciája nem más, mint egye-

VIZVEZETÉK

légszeszezeték, szivattyú és központi fűtés berendezési vállalat.

BUDAPEST, VI. Dálnok-utca 12. szám.

BOGDÁNY ÉS TÁRSA, Ujvidék, Vármegye-utcza 5. szám. református templom mellett.

netlenséget, széthuzást előidézni Magyarországon összes állampolgárai közt. *Minden még netán fenálló differenciákat egyes egyedül a magyar törvényhozás útján, mindegyik osztrák parlamenti vagy bármiféle más osztrák tényezőnek beavatkozásától mentesen kívánjuk és fogjuk rendezni.*

Városi közgyűlés.

Az osztrák perfidia leverése.

Városunk törvényhatósági bizottsága e hó 20-án d. u. 4 órakor élénken látogatott *rendkívüli közgyűlést* tartott, melynek megnyitása után Dr. Balla Aladár elnöklő főispán tudomásul hozza, hogy a napirend megállapítása után több indítvány érkezett be, melyek közül legfontosabb Lovrekovich Ferenc és társai indítványa az osztrák parlament perfid beavatkozása ellen való tiltakozás ügyében s azért kiváló nagy fontosságánál fogva első helyen leendő tárgyalását indítványozza. Elnöklő főispán indítványa egyhangulag elfogadtatván, Profuma Béla főjegyző felolvasta Lovrekovich F. és társai következő — élénk helyesléssel és éljenzéssel fogadott indítványát:

„Magyarországgal államszövetségi viszonyban álló Ausztria parlamentje f. hó 16-án tartott ülésében határozatilag utasította az osztrák kormányt, hogy gondoskodjék arról, miszerint az 1868-ban Magyarországon hozott u. n. nemzetiségi törvény végrehajtassék.

Az osztrák képviselőháznak ezen *alkotmányellenes*, minden nemzetközi *ildomosságot kigunyoló* nagyzási hóbortjában Gross Österreich és Gesamt Monarchie-t visszasíró határozata örületes volta dacára egész Magyarországon megdöbbenést és megbotránkozást keltett, alulírott törvényhatósági bizottsági tagok, mint oly város közönségének legális képviselői, melynek

soraiban Magyarország különböző nemzetiségei majdnem egyforma számban vannak, — *hivatva* érzik magukat, hogy az osztrák képviselőház gonosz szándéku határozatára Ujvidék sz. kir. város törvényhatósága nevében elsőnek megadják a kellő választ, ezért kérjük a holnap, f. hó 21-én d. u. 4 órára kitűzött rendkívüli közgyűlés tárgysorozatába következő indítványunkat felvenni:

Mondja ki a törvényh. bizottság, hogy a midőn a maga részéről is tiltakozik az osztrák Rájkuszrátnak Magyarország belügyeibe való jogtalan és durva beavatkozása ellen, felir a magyar országgyűléshez és felkéri a magyar országgyűlést, hogy a magyar állam suverenitásán ejtett eme sérelmet és minden netáni további hasonló támadását a legerélyesebben utasítsa vissza.

Ujvidék, 1907. december 18.

Lovrekovich Ferenc, Balla Árpád, Bozsenik Béla, Mayer József, Pekló Béla.

Az indítványnak szerb nyelven is történt ismertetése után Profuma főjegyző a tanács következő javaslatát teszjeszti elő. „Tekintettel arra, hogy hazánknak minden idegen hatalomtól való teljes függetlensége és állami szuverenitásunk sértetlensége valamennyiünk féltékenyen őrzött drága kincsét képezi, úgy hogy az ellene intézett támadás visszaverésében és a rajta ejtett sérelem megtorlásában az állam összes polgárainak kivétel nélkül egy szívvel-lélekkel *egyesülniök kell*, a városi tanács a beterjesztett indítványt egyértelmű határozattal magáévá teszi és elfogadás és határozattá emelés végett a tekintetes törvényhatósági bizottság közgyűléséhez pártolólalag előterjeszti.”

Az osztrák parlament perfid eljárása által felidézett jogos felháborodás egyfelől, másfelől az indítványt kísérő élénk helyeslést utat tört magának és tetőpontját érte Virág István s Bradvarovits K. fent kö-

zölt gyújtó hatású felszólalásai közben és után. A tiltakozás és határozat jelentőségét, értékét csak növeli a biz. tagok politikai érettségére valló, kirohanásoktól és éles kifakadásoktól ment, nyugodt, komoly és higgadt hang. Elnöklő főispán nem is késett hazafui örömeinek kifejezésével, midőn e város közönségét méltóan képviselő tvh. bizottság által dokumentálva látja, hogy midőn hazánk szabadságáról, alkotmányáról van szó, minden felekezeti, faji és nyelvi külömbőség megszűnik, mert a haza érdekét tartják legfőbb kötelességüknek. Ezért Isten éltesse Ujvidék tvh. bizottságának a haza érdekében egyesült tagjait.

Házi kezelés.

Dr. Marczekovich Imre előadja Königsstädter testvérek ajánlatát, akik 310.000 k. ajánlanak a vár. javadalmak bérleteért s nyilvános árlejtés esetén nemcsak hajlandók többet is adni, de 21.000 kor. óvadékot is letettek. *Wimmer K.* hivatkozással az újabb javadalmakból is (partdíj, kötelező mérleg) várható többletre s számokkal mutatva ki az eddigi bérlet eredményei alapján remélhető jövedelmet, újból a házi kezelés mellett érvel, annál inkább, hogy a tényleges jövedelmezés megállapítható legyen. *Ernst J., Dr. Kubinyi K., Lovrekovich F., Dr. Leitner, Dr. Kassovitz, Dietzen G., Dr. Szlezák L.* és szerb részről *Georgievits, Dr. Csirits, Tomits J.* hosszas érveléssel vesznek részt a 2 óran tartó vitatkozásban s jóllehet a felszólalók jóformán mind a bérbeadás útján elérendő biztos és fix jövedelmet fölébe helyezik a bizonytalan és valószínűleg kisebb bevételnek s jóllehet a közhangulat a bérbeadásnak látszott kedvezni, az elnöklő főispán által elrendelt szavazás eredményeképp a többség — 35 szavazat 21 ellenében — most már harmad ízben is a *házi kezelés* mellett döntött. Adja Isten, hogy a házi kezelésnek a város

TÁRCA.

A virágok jelentősége temetéseknél.

Régi hit volt, mely a virágoknak *lelket* tulajdonított, virágaik pedig saját létünk és elmulásunk szimboluma. A régi görögöknél és rómaiaknál azon hiedelem uralkodott, hogy az elhunyt lelke növénynyé átváltozik kevésbé vagy különösen szép virágokkal. Szokássá lön a sírhantokat virágokkal díszíteni és virágokat az elhunytak tiszteletből és szeretetből az utolsó utra adni. De nemcsak a rómaiaknál és görögöknél, a germánoknál, kelteknél és szláv népeknél is volt és ma is az nemes szokás és végtisztelet. A szeplőtelen ifjuságnak fehér rózsák, fehér liliomok vagy más fehér virágok szenteltettek, a felnőtteknek kedvenc színük szerint, lelküknek ártatlansága, szeretete, hűsége és szeplőtelenisége jeléül és kívánságul lelküknek továbbléte az örök, szebb életben.

Nekünk az elhunytak lelke nem él ma a virágokban, a mennyei közből hálásan tekintenek ránk, ha földi maradványaikat virágokkal díszítjük és mi feltekintünk hozzájuk és kiáltunk: *„viszontlátásra!”* A virágnak ma ugyanaz a szimbolikus jelentősége, mint az ősi időkben temetéseknél és sírlátogatásoknál. *Szimboluma az örök életnek*, az volt a virág már a régi zsidóknál a Mózes utáni időkben, azután az első keresztényeknél, kik virágokkal és palma-

ágakkal kísérték a halottat utolsó útján. A virág elhervad, ujak fakadnak, a növény kimulik, a tavasz ujakat ébreszt életre, él a növény és vele a virág mint a lélek az emberi lényben generációról generációra, a sötétből világosságra, a haláltusából az örök életre! — Így jelképezi a virág a valódi halhatatlanság gondolatát, így mutatja a virág, hogy az elhunyt elvesztésével érzett fájdalommal, ő a béke kikötőjét elérte, jelképezi a halott iránt érzett hűségünket is. Ezért szép és nemes szokás utolsó ajándéknak, utolsó üdvözetnek virág-, babér- vagy ciprus-koszorút szentelni. Mint a gyűrű, úgy a koszoru is végtelen, kezdet nélkül, vég nélkül zárva, olyan a hűség, melynek a siron tul is végtelennek keil lennie. A koszoru jelképe egyuttal a tiszteletnek, a hálának. Ezért hordottak koszorút az ősi uralkodók, az archonták és tudós szónokok; ezért koszoruztattak meg a görögöknél és rómaiaknál a hősök, a diadalmaskodók hajába koszorút fonva; mi is koszorúval szenteljük örök hűségünket és utolsó tiszteletünket a halott életnek és munkálkodásának. Nekünk a virágdísz a siron forró szeretetünk és különös tiszteletünk jele, mely bennünket az életben a halottal összekötött. „A szeretet erősebb a halálnál!” kiáltja a rózsza az elhunytak. Azért virágok az elmulás napján, virágok Jánosnapján, halottak napján és halotti toron minden vallásban és minden nemzetnél előfordulnak. És ha nem a szeretet vagy más megtisztelés kötött össze bennünket a megbékülttel valaha úgy a ne-

mes együttérzés, a legbensőbb részvét a hátramaradottakat ért veszteség felett az, melynek a virágban és virággal kifejezést adni óhajunk; a virágok mondják, hogy fájdalomunkat osztják, hogy őket vigasztalásban részesítenők, miképp az csak lehetséges lenne.

Szól a virág temetéseknél olyan sokat, — az emberi lélek összes erényeiről, hit és reményről, szeretet és hűségről, tisztelet és érdemről, együttérzés és vigasztalásról, minden, mi szívünket indítja, temetéseknél és a siron ősi idők óta a virággal jut kifejezésre.

Régi szokás, ránk származott nemes illem, mely mai kultur-életünkkel is szorosan van összekapcsolva. Csodának véljük, ha elvéve a halottjelentések végén olvassuk „virágajándékokat udvariasan kérjük mellőzni”. Milyen rideg, milyen visszataszító, milyen szivtelen hang! Mintha a megboldogult a virágot nem érdemelné! A legszebb, a legkedvesebb, mit a halottnak utolsó útjára bucsuztatóként adhatunk, „udvariasan” mellőzni köretik — vissza-utasítatik! Sejteti sem lehet, milyen gondolat fut végig mindenkin, hogy annak milyen fájdalmat okozunk, ki az elhunytak szeretetének, hűségének vagy tiszteletének jelét akarta kísérvül adni! A virágok jelentősége, magas szimboluma tartsa vissza a hátramaradottakat attól, hogy a megboldogultat utolsó ékességétől megfossza, mert áll a régi örökké igaz mondat: *„Hol sok a szeretet az életben, ott sok a virág a halálban.”*

pénzügyi helyzetének megjavítása érdekében meglegyen az óhajtott sikere!

Kórházi berendezések.

Az új kórház berendezése tárgyában a mérnöki hivatal hozzájárul a tervező műépítésznek az árlejtés eredményéről előterjesztett szakvéleményéhez, de általánosság helyett az egységi árakat javasolja. A közgyűlés a mérnöki hivatal javaslatát elfogadja s míg ennek értelmében Biró M. bpesti vállalkozót a fűtés, Bogdány és tsa bpesti vállalatát a vízvezetés és csatorna, a magyar mosógépgyárat a mosófertőtlenítő berendezésével bizza meg, a villamos berendezés javaslatba hozott Reisinger Aurél helyett — Mayer J. és Lovrekovich indokolt felszólalásai után — *Locker Vilmos ujvidéki* vállalkozónak, mint a ki legolcsóbb, továbbá 3000 k. ovadékot tett le s 2 évi jótállást vállalt, adatik ki.

Jéggyár.

Nicholson ajánlata a közvágóhidnak jéggyárral való felszerelése tárgyában főleg közegészségi szempontokból egyhangulag határozattá emeltetik s a további tárgyalásokkal a tanács bizatik meg. A 15.000 k. költség 5 évi törlesztés mellett a törzsvagyomból fedeztetik. A naponkint 30—40 mm. jeget előállító gyár évi 4000 k. jövedelmet hoz a városnak.

Egyéb ügyek.

A szervezeti szabályrendelet tervezete a napirendről levétetik s kinyomatása határozattal el. — A városrendezési *terv-pályázat* eredményeképp Francsek Imre és Berczeller Lipót, Palóci és Kopeček, Wälder József pályanyertesek egyenlő arányban kapják az 5000 k. pályadíjat, Endre Antal és Szlavnits J. tvh. biz. tagoknak a felülbíráásban való közreműködésükért köszönet és elismerés, Dr. Forbáth J. és Varga L. főorvosi mérnök felülbíráloknak pedig 350—350 k. tiszteletdíj szavaztatik meg s a végleges terv kidolgozásával a mérnöki hivatal bizatik meg. — A *vízvezeték és csatornázás* terveinek elkészítésével Virág J. és Mayer J. indítványára a vár. mérnöki hivatal bizatik meg, egyúttal hatályon kívül helyeztetvén Stielly Gyula budapesti műépítész eddigi megbízatása.

HIREK.

Személyi hír. Dr. Balla Aladár főispán tegnap, szombaton a karácsonyi ünnepekre családjával körébe, Budapestre utazott.

Teleki Arvéd gróf a delegáció tagja. A képviselőház e hó 18-i ülésén gróf Teleki Arvéd szeretett orsz. képviselőnk a delegáció rendezésébe választotta, ami mindenesetre kiténtetés számba megy és Teleki gróf érdemeinek méltatását a ház részéről is, bizonyítja.

Lapunk legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt kedden, december hó 24-én jelenik meg.

Eljegyzés. *Belohorszky Mela* kisasszonyt, Belohorszky Gábor bácsi ág. ev. fősperes kedves és szeretetre méltó leányát eljegyezte Jancsuskó László titeli ev. lelkész.

A DMKE ismeretterjesztő előadásai január 5-én folytatódnak, a f. hó 22-ére tervezett érdekes előadás pedig a közönség karácsonyi elfoglaltságára való tekintettel, elhalasztott.

Az ujvidéki Lloyd, jövő évi ujságainak *albértelbe* adása iránt e hó 26-án, délutáni 3 órakor saját helyiségeiben árverést tart.

Nagy művész-hangverseny. Mint lapunk t. olvasói előtt ismeretes, a folyó hó 7-re hirdett nagy művészhangverseny közbejött betegség miatt dec. 28-ra halasztott. Mint most értesülünk, e hangverseny jövő szombaton, dec. 28-án meg fog tartatni, még pedig Mayer vígadótermében, a következő műsorral: 1. Chopin: Valse brillante. Előadja *Stephanides* Károly, zongoraművész. — 2. a) Schumann: A két gránátos. b) Csiki János: Hej Rákóczy, Bercsényi. c) Simkó István: Elmegek a templom mellett. d) Strausz: Varázskeringő. (Ein Walzertraum). Énekli *Raskó Géza*, a népszínház művésze. — 3. Balla Miklós: Költemények. Elmondja: R. *Édős* Stefánia, a népsz. művésznője. — 4. a) Meyerbeer: Ária a Hugenottákból. a) Dell Aqua: Villanelle. Énekli *Zöldi Tilda*, a m. kir. operaház művésznője. — 5. Stephanides K.: Magyar ábránd. Előadja *Stephanides* Károly zongoraművész. — 6. a) Verdi: Ária az Álarcos bál c. operából b) Lang: Óh Manczi, Manczi... c) Ziehrer. Katonasors. d) Fráter L.: Száz itce bort... Énekli *Raskó Géza*, a népsz. művésze. — 7. Farkas Imre: Költemények. Elmondja R. *Édős* Stefánia, a népsz. művésznője. — 8. a) Delibes: Coppelia-keringő. b) Mulda. Staccató polka. Énekli *Zöldi Tilda*, a m. kir. operaház művésznője. — Jegyek előre válthatók Herger Ágoston könyvkereskedésében.

Betiltott gyűlés. A helybeli szociáldemokrata párt a karácsonyi ünnepek tartamára f. hó 25. és 26-ára a Munkás-otthon helyiségeiben megyei értekezlet megtartására kért engedélyt a rendőrkapitányságtól, mely azonban a gyűlés megtartását főleg a munkások és munkaadók között a f. évi október hó 10-én támadt és még mindig tartó feszült, mondhatni ellenséges viszonyból eredhető rendzavarásokra való tekintettel, betiltotta.

Ujvidékiek tiszteletbeli állása a megyénél. Fernbach Károly vmegyei főispán a dec. 17-i restauráció alkalmával Rohonyi Gyula és Dr. Radovanovits György ügyvédek tb. főügyészekké, Dr. Kleiszner Gusztáv s Dr. Gál Ödön ügyvédek tb. ügyészekké, Dr. Fratričević István s Dr. Ritter Gyula szolgabírákat tb. főszolgabírákká, Milits János ujvidéki lakost tb. szolgabíróvá, Dr. Kamenitzky Sándor járásorvost tb. főorvossá, Dr. Stroné Frigyes ófutaki, Dr. Gerich Endre petróci és Dr. Kurz Fülöp ókéri közs. orvosokat tb. járásorvosokká nevezte ki.

Eltűnt tanuló. Özv. Vazsula Jánosné Szlezak Anna ujvidéki lakosnő panaszt emelt a rendőrségen, hogy 14 éves fia, Pál, gimnáziumi tanuló még hétfőn délelőtt hazulról eltávozott és azóta vissza nem tért. Rendőrségünk az eltűnt tanuló körözését rendelte el.

Elfogott pénzhamisítók. Rendőrségünk szerdán este letartóztatta Gavrilo Istvánét, ki a futaki-utcai Huszár-féle üzletben egy hamis 5 koronással akart fizetni. A megejtett nyomozás szerint Gavrilo Istváné férje Sztójánovics Milán palánkai lakóstól kapta eladás céljából a szükséges gépet, a mit azonban arra használt fel, hogy neje és Mihajlovics Joca ügynök segítségével maga akart gyártani 5 koronásokat, de mindjárt első napi kísérleténél rajtavesztett és a gyártott 9 darab 5 koronásból mindössze egyet sikerült forgalomba hozniok. A megejtett házkutatásnál úgy a gép, mint a hamisítványok előkerültek. Rendőrségünk a hamisítókát a bíróságnak adta át.

Rézrudakat lopott. Szerdán délben két oldalról is érkezett panasz rendőrségünkhöz, hogy a kapu bejárata alól, a szőnyeg tartó rézrudakat valaki lesröfölte és ellopta. Dr. Kasso-

witz Ármintól 3 drbot, Matics Dusán pénzügyi aligazgatótól 5 drbot lopott el az ismeretlen tettes és azokból 3 darabot összetörve nyomban értékesített is.

Talált kosarak. Mintegy három hete már, hogy egy teljesen új kar- és egy hát-pékkosarat talált a Vrbak erdődülőben a gyakorlatozó katonaság, melyeknek gazdája mindeideig nem akadt, miért is ez uton is felhívattik azok igazolt tulajdonosa, hogy átvétel céljából a rendőrségnél mielőbb jelentkezzenek.

Áthelyezés. Mifka Károly körösbányai járásbírói aljegyző a z s a bly a i kir. járásbíróshoz helyeztetett át.

Községi takarékpénztár. Makó városa legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy községi takarékpénztárat alapítanak s az első betevő maga a város lesz 600.000 koronával, mely jelenleg a város pénzügyeiben van gyümölcsözőleg elhelyezve. — Azt is határozta, hogy a ludakra 8 fillér adót vetnek ki s erre a kereskedelmi miniszter engedélyt fogják kikérni.

A DMKE rendkívüli közgyűlése. A Dél-magyarországi magyar közművelődési egyesület f. évi december hó 21-én Szegeden rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgyát az 1906. évi zárszámadások megvizsgálása s az *elnöki állás* betöltése képezte.

Uj műntak a Bácskában. A törvényhatósági közutak kiépítésére 1908-ra előirányzott 8 millió k. költségből Bács Bodrog vármegyében több mint 150 kilométer közutat fognak kiépíteni, Bács megyében 126 kilométert, Szabadkán 20, Baján 8, *Ujvidéken* és Zomborban 10 kilométert.

Bezárt iskolák. Palánkán e hó 11-én az összes iskolákat bezárták vörheny-járvány miatt, mely ez évben most már másodízben pusztit.

A magyar kultúra és a nemzetiségek. Ez a címe Dr. *Baloghy Ernő* orsz. képviselő e héten megjelent munkájának, amely történelmi és szociológiai alapon oldja meg a nemzetiségi kérdés szövevényes bonyodalmaikat. A szerző munkája egyúttal válasz *Björnson* és *Tolsztoj* támadásaira, másrészt objektív alapon, tudományos módszerrel világítja meg Magyarország politikai, nemzeti és kulturális egységének kérdését. A könyv kulturprogramot foglal magában és kimutatja, hogy Magyarországon csak az összes, itt lakó népeket átható *egységes magyar kultúra* lehetséges és hogy így az ugynevezett nemzetiségek, mint külön érdekes csoportok, önálló kulturtevékenységre mindig képtelenek voltak.

A közönség figyelmébe ajánljuk az „Anker” élet — és járadékbiztosító társaságnak lapunk mai számában megjelent hirdetését. Ezen intézet olcsó díjtételeivel, modern biztosítási feltételeivel és feltétlen biztonságot nyújtó nagy vagyonalapjaival féléves fenállása alatt közgazdasági életünk számot tevő tényezőjévé vált.

Kereskedelmi forgalmunk Ausztriával. Az osztrák átmeneti forgalmi statisztikai hivatal közölte Magyarország és Ausztria 1907. október havi áruforgalmáról szóló statisztikai kimutatást. Ennek adatai szerint ebben a hónapban (a nemes fémek forgalmának kivételével) a Magyarországból való *behozatal* értéke 93.6 millió korona, Ausztria *kivitele* Magyarországra 104.5 millió korona. 1907. januártól október haváig bezárólag a Magyarországból való behozatal értéke 862 millió korona (1 millió koronával több, mint a múlt év megfelelő időszakában), a Magyarországra

való kivitel értéke 1013 millió korona (50 millió koronával több). A januártól októberig bezárólag terjedő időszak ideiglenes kereskedelmi mérlege tehát Ausztria javára 151,6 millió korona aktivumot tüntet fel a múlt év hasonló időszakának 102,6 millió koronájával szemben.

Elkésztett gondnokság. A szabadkai kir. törvényszék Szuszín Gyula szabadkai zongoramestert elmebetegsége miatt gondnokság alá helyezte. — Érdekes a dologban az, hogy Szuszín ezelőtt 3 hónappal agylágyulásban meghalt és így a gondnokság alá helyezés egy *kissé* megkésett.

Nyilt-tér.

Felelős szerkesztő: Lusztig Nándor dr.

H I R D E T É S E K.

Karácsonyi és Újévi Ajándékok.

Legcélzertűbb szépirodalmi, ifjúsági, képes-, ima és emlékkönyvek, földgömbök (Globus), levelezőlap és fénykép, albumok, íróasztal-felszerelések, levélpapírok dobozban stb. stb.

Ez alkalommal ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek gazdagon felszerelt raktáromat ugymint: naptárakat, könyveket, levél-, író- és rajzpapírokat, irodai és rajzfelszereléseket, üzleti könyveket, noteszeket, fényképező cikkeket, a legszolidabb árakon.

Kiváló tisztelettel

Herger Ágoston.

II. Rákóci Ferenc (Futaki-utca) 12. (saját ház).

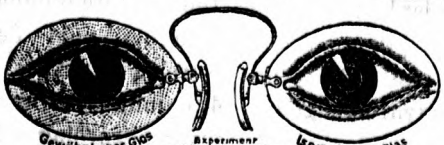
ECKFELD ADOLF

órák és látszerész

Ujvidék, Fő-utca 25. szám.

Nagy választék mindennemű órák, arany-áru, brillantok és látszerési cikkekben.

WALTHAM valódi amerikai arany zsebórák a legfinomabb precíziós szerkezettel; ezen órákknak sokkal tartósabbak, mint más arany-óráké, mert két masszív arany lemez közt egy kompozíció betét van, mely a toknak a szükséges tartósságát adja és ezért 25 évi kezességet vállalok.

Isomifrops üvegek a legjobbak a látó kiméletére, gyöngébb üvegek dacára nem fárad el a szem.

32677. szám.
kig. 1907.

Hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy az 1908—1910. évekre, vagyis három évi időtartamra a város által szükségelt bizottsági, előfogati és két rendbeli végrehajtási kocsik előállítására illetve szolgáltatásának biztosítására céljából f. évi december hó 30-án d. e. 10 óráig Ujvidék szab. kir. város tanácsánál nyújtandók be.

Az árlejtési feltételek naponként a délelőtti hivatalos órák alatt a város gazdasági hivatalában betekintheők.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1907. évi december hó 20-án.

Szalay Lajos s. k.

kir. tanácsos, polgármester

Látványosság a fővárosban!

DEÁK FERENC-SZALLODA

Csendes családi szálloda

BUDAPEST, VIII., Aggteleky-utca 7.

Fényes berendezés, 75 szoba, központi légfűtés, villanyvilágítás, amerikai önműködő rézmosdók, fürdők, fényesen berendezett kávéház, mérsékelt árak.
5 peronyire a keleti pályaudvartól.

Tulajdonos:

PALLAI MIKSA.

1839/1907. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1907. évi 14437/P. számú végzése következtében dr. Abonyi Lipót titeli ügyvéd által képviselt *Sajkáskerületi takarékpénztár r. t.* javára *Máry Gyula és Tszai* ellen 100 kor. s jár. erejéig 1907. évi október hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1100 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 vetőgép, 3 ló, 5 sertés, 6 malac, 100 m/m csöves tengeri nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíró-ság V. 775/4 számú végzése folytán 100 kor. tökéketelés, ennek 1907. május hó 24-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 60 kor. 81 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, *Petrovics Száva végrehajtást szenvedett lakásán Sajkás-lakon* leendő megtartására 1907. december hó 28. napjának d. u. 2 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az

1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen, 1907. évi december hó 14. napján.

Rex,

kir. bir. végrehajtó.

1339/1907. végr. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1907. évi 8550/P. számú végzése következtében dr. Abonyi Lipót titeli ügyvéd által képviselt *Csajkáskerületi takarékpénztár r. t.* javára *Szimics István s társai* ellen 260 K s jár. erejéig 1907. évi augusztus hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 745 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 4 ló, 1 szélrosta nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíró-ság 1907. V. 195/4. számú végzése folytán 260 korona tökéketelés, ennek 1906. évi december hó 8-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 172 kor. 97 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, *Szimics István, Buganin Józsa, Lyubisics Sándor végreh. szenvedők lakásán Dunagárdonyon* leendő megtartására 1907. évi december hó 28-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen 1907. évi dec. hó 14-én.

Rex,

kir. törvényszéki bíró.

1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Lapunk egyes számonként kapható Hajós Vilma parktözsdejében, a »Fortuna« dohánytözsdejében, továbbá Ludwig József, Herger Ágoston üzleteiben és Wagner Testvérek fióközletében.

1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1907. évi 14972/P. számú végzése következtében dr. Abonyi Lipót titeli ügyvéd által képviselt *Csajkáskerületi takarékpénztár r. t.* javára *Pánics Matea s társai* ellen 2350 K s jár. erejéig 1907. évi november hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2156 kor.-ra becsült következő

Ha nem is ingyen, de mégis jól és olcsón akar vásárolni, úgy ne mulassza el **STEINER GYULA** férfi- és női divatárut az „Arany almá”-hoz, Ujvidéken, Fő-utca 19. sz. alatt („Müdlingi cipőgyár” raktárával szemben), megtekinteni, ahol is az összes e szakmába vágó cikkek, u. m.: férfi- és női-fehérműk, nap és esernyők, harisnyák, nyakkendők, bőr- és szövött-keztüök, csipkék, szallagok, női-kézimunkák és kézimunka-kellékek stb. a legnagyobb választékban kaphatók.

ingóságok, u. m.: 2 szürke ló, 1 deres csödör, 1 paripa ló, 1 csikó, 70 m/m csöves tengeri, 2 kocsi, 1 lószerszám, 4 öl tűzifa nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbság 1907. évi V. 1013/2. számú végzése folytán 2350 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. május 20. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 166 kor. 60 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig, *Pánics Matea végrehajtást szenvedett lakásán Alsókablon leendő megtartására 1907. dec. hó 27. napjának d. u. 3 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.*

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen 1907. évi december hó 14. napján.

Rex,
kir. bir. végrehajtó.

BIZTOSITS D ÉLETEDETI	
„AZ ANKER”	
ÉLET- ÉS JÁRADÉK-BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG	
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐSÉG:	
BUDAPEST, VI., DEÁK-TÉR 6. SZÁM (ANKER-UDVAR.)	
Biztosítsd életedet!	<p>Az 1907. évtől kezdve új, a felekre nézve nagyon kedvező biztosítási feltételek léptek — díjemelés nélkül — érvénybe.</p> <p>1907-ben B) osztalékterv szerint a befizetett díjak arányában az évi díj 31.72%-ig emelkedő nyereményosztalék fizettetett ki készpénzben.</p>
Társasági vagyon 171 millió korona, melyből Magyarországon 28,000,000 van elhelyezve.	
Díjkönyvecskék kívánatra ingyen.	
Képvisele: Ujvidéken LÉDERER JENŐ által.	
BIZTOSITS D ÉLETEDETI	

KRAUSZ SAMU

órás, ékszerész és látszerész,

Ujvidék, Főtér, az Erzsébet szálloda mellett.

Nagy raktár ékszer, arany és ezüst áruban, ugyszintén mindennemű arany, ezüst és fém órákban, valamint Chinaezüst dísz tárgyak és legjobb minőségű Chinaezüst evőeszközökben.

Egyben van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, miszerint ujonnan épült üzlethelyiségemben mostantól kezdve, a világhírű, utólérhetetlen gyönyörű kivitelű.

ARGENTOR-EZÜST

tárgyakban óriási gyári raktárt tartok. Modern tálcák, jardinierek, állványok, kosarak, gyertyatartók, új divatu befőtteskészletek, gyönyörű gyümölcsös tálak, menage virágtartó stb. stb. mindenkor a legnagyobb választékban vannak. — Semmi sem alkalmasabb

Karácsonyi és Újévi ajándékok

ugyszintén lakodalmi és egyéb alkalmi ajándékok számára, mint ezen gyönyörű szép és emellett mérsékelt áru művészies kivitelű tárgyak.

Áruraktáram megtekintése vételkényszer nélkül,
a n. é. közönség b. rendelkezésére áll.

Teljes tisztelettel
KRAUSZ SAMU.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

KAPHATÓ:

URBÁN IGNÁC

könyv- zenemű és
papirkereskedésében

UJVIDÉK.

3-20

Nagy választék
Karácsonyi és újévi
ajándékokban
az újonnan megnyitott
rövidáru és játékaru
bazárban
az »Amerikaihoz«
A nagyérdemű vevőközönség szives
látogatását kéri

Klein Vilmos,
Winkle-féle palota, Kossuth Lajos-utca 7.

3 UJ SZÓ ...
ALTVATER
GESSLER
BUDAPEST

GESSLER SIEGFRIED
JÄGERNDORF-BUDAPEST

GESSLER FÉLE VALÓDI
DANUBIUS
MUSTÁR

Női- és férfi-divatüzlet!

Van szerencsém legalázatosabban értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a helybeli piacon, Fő utca 3. szám alatt (azelőtt Mogán-féle üzlet) egy

női- és férfi-divatüzletet

nyitottam és bátorkodom a t. vevőimnek a legújabb izlés szerint berendezett nagy raktáromat legmelegebben ajánlani.

Üzletemben tartom a legizlésesebb és legelegánsabb tárgyakat **női szoknyákban és egész ruhákban**, mind a legújabb szabás szerint, divatos angol és francia szövetekből és vásznakból.

Különösen bátor vagyok figyelmeztetni nagy választékomra **női bluzokban**, még pedig: **selyem, szövet-, zephr-, vászon- és batiztból** a legdivatosabb módon és a legelegánsabb izlés szerint.

Kiszolgálásom pontos lesz és nagyon előzékeny, szigorúan szerényen mérsékelt árak mellett.

Legalázatosabban kérem, méltóztassék engem meglátogatni.

Kiváló tisztelettel

Momirovits P. N.

148

Uri lakás

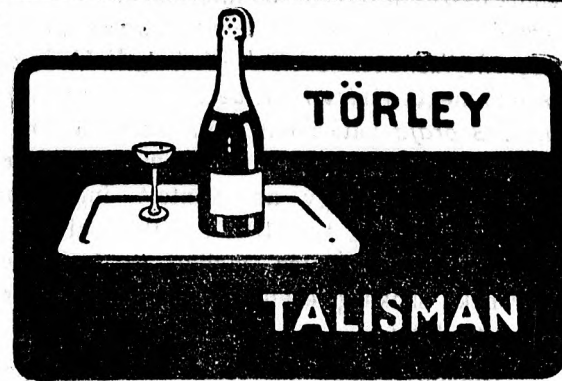
esetleg

üzlethelyiség vagy iroda

gyanánt is használható.

4 utcai-, 2 udvari- és fürdőszoba, zárt folyosó, mellékhelyiségekkel futak utcában, február 15-ikére kiadandó.

Cím a kiadóhivatalban. 2-3

TÖRLEY

TALISMAN

LOKER VILMOS

Szakképzett mű- és látszerész.
UJVIDÉK, FŐ-UTCA 20. SZÁM.
Egyedüli szaküzlet.

Aki a szemét védeni akarja.

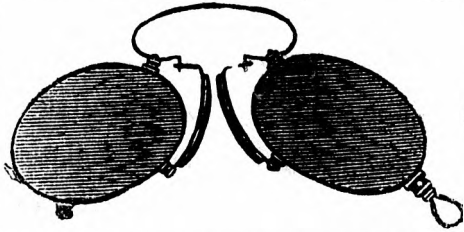
Aki jól akar látni.

Aki jó szemüveget vagy cvikert akar venni: az forduljon

LOKER VILMOS, szakképzett optikus és mechanikushoz
Ujvidék, Fő-utca 20. szám.

Ahol a szemek a legújabb apparátus segítségével szakszerűen megvizsgálatnak. Csakis a legfinomabb kristály-üveggel ellátott szemüveget szolgáltatok ki.

Jó minőség, olcsó árak.

Villanyos házi csengő berendezés és évi karbantartás, jutányos árak.

Gramophon és lemezek, csakis elsőrendű gyártmányok.

SCHOMANN JANOS

OKLEVELES KŐFARAGÓ-MESTER. — CEMENTLAPGYÁROS.

Készítek minden kőfaragó és te-

razzo munkákat.

A t. közönségnek figyelmébe

ajánlom

TEMETKEZÉSI VALLALATOMAT

mely újonnan lett berendezve, semmi költséget és áldozatot nem sajnálva a legmodernebb stilben.

Főraktárom: DUNA-UTCA 21. z.

128.